

10 sai lầm thường gặp của các quản trị viên Windows

Nếu bạn là người mới làm quen với công việc quản trị mạng hay môi trường Windows, chắc chắn bạn sẽ mắc phải những sơ suất hay các lỗi thông dụng. Bài viết giới thiệu cách phòng tránh những sai lầm mà các quản trị viên Windows mới vào nghề thường có.

Nếu bạn là quản trị viên mạng mới vào nghề, có thể bạn đã trải qua một vài khoá đào tạo và đạt một số chứng chỉ, có thể bạn cũng đã thiết lập một miền (domain) Windows thử nghiệm tại nhà. Dù gì bạn cũng sớm nhận ra việc phải phụ trách mạng của một công ty sẽ đem đến những thách thức mà bạn chưa từng trải nghiệm.

Bạn cũng có thể là một chuyên gia CNTT nhiều kinh nghiệm nhưng cho đến thời điểm này mới chỉ quen làm việc trên môi trường Unix, và giờ đây do thay đổi công việc hoặc do triển khai các hệ thống mới tại doanh nghiệp bạn tự nhận thấy mình không biết nhiều về thế giới Window. Dưới đây là những chỉ dẫn nhằm giúp bạn tránh được một số sai lầm thường thấy mà các quản trị viên Window hay mắc phải.

1. CỐ THAY ĐỔI MỌI THỨ MỘT LÚC

Khi bạn nhận một nhiệm vụ mới hay bắt đầu làm quen với một công nghệ mới, bạn thường nảy sinh nhiều ý tưởng. Khi bạn giữ một vị trí mới, thường ngay lập tức bạn sẽ nhắm tới những sai sót của người tiền nhiệm. Có thể bạn là người đầy kinh nghiệm và nắm rõ các thủ thuật cũng như mẹo xử lý tình huống, tuy nhiên nếu bạn là quản trị viên từng trải tại một môi trường làm việc khác, bạn thường có xu hướng muốn làm mọi việc theo cách đã làm trước đây thay vì tận dụng ưu điểm mà các tính năng của hệ điều hành mới đem lại.

Dù gì, làm theo cách này bạn sẽ tự đặt mình đối diện với nhiều khó khăn. Con đường tốt nhất dành cho những người mới chuyển sang mạng Windows cũng như bất kì công việc mới nào khác là hãy tự dành thời gian cho mình để thích ứng, quan sát, học hỏi và tiến triển dần dần. Như vậy sẽ thuận lợi hơn cho công việc về lâu dài cũng như giúp bạn kết bạn được với nhiều người hơn.

2. ĐÁNH GIÁ QUÁ CAO TRÌNH ĐỘ KỸ

THUẬT CỦA NGƯỜI DÙNG CUỐI

Nhiều nhà quản trị mạng mới thường trông đợi người dùng có hiểu biết về công nghệ quá với khả năng của họ. Đùng đặt giả thuyết là người dùng sẽ có nhận thức về tầm quan trọng của bảo mật hoặc họ có khả năng mô tả chính xác các lỗi gặp phải hay thực hiện các thao tác mà theo bạn là đơn giản như vào mục Device Manager để kiểm tra trạng thái của bộ điều hợp âm thanh.

Nhiều người sử dụng máy tính hàng ngày cho mục đích công việc nhưng lại biết rất ít về nó ngoại trừ việc thao tác trên một số ứng dụng cụ thể. Nếu bạn tỏ ra khó chịu với họ hay khiến họ lúng túng, họ sẽ tránh để nghị bạn trợ giúp khi gặp vấn đề. Thay vào đó, họ sẽ tìm cách bỏ qua khi có thể, hoặc cố gắng tự mình xử lý. Điều này khiến vấn đề càng trở nên trầm trọng hơn và cuối cùng chính bạn lại là người phải giải quyết sự cố.

3. ĐÁNH GIÁ QUÁ THẤP TRÌNH ĐỘ KỸ THUẬT CỦA NGƯỜI DÙNG CUỐI

Mặc dù những gì vừa nói trên đây đùng với phần đông người sử dụng, song trong các tổ chức luôn có những người dùng có trình độ máy tính cao và hiểu biết nhiều về công nghệ. Họ chính là người luôn cố gắng tìm ra các giải pháp sáng tạo để vượt qua những rào cản bảo mật mà bạn thiết lập trong trường hợp những hạn chế đó gây bất tiện cho họ. Phần lớn những người dùng kiểu này đều không có ác ý, họ chỉ không bằng lòng với việc có ai đó lại kiểm soát việc sử dụng máy tính của bản thân họ - đặc biệt khi bạn cư xử với họ như thể họ là người không biết gì.

Phương thức xử thế trong tình huống này là hãy để họ thấy bạn coi trọng các kỹ năng của họ, và cho họ biết lý do của việc đưa ra các nguyên tắc hay giới hạn. Có thể minh họa bằng ví dụ rằng một tay đua ô tô hàng đầu với khả năng lái xe an toàn ở tốc độ cao vẫn phải tuân thủ các giới hạn tốc độ khi tham

gia giao thông. Lý do không phải bởi bạn nghi ngờ kỹ năng công nghệ của họ, mà bạn phải giữ vững nguyên tắc để khiến mọi người cùng tuân thủ.

4. KHÔNG BẬT TÍNH NĂNG KIỂM SOÁT BẢO MẬT

Hệ điều hành Window Server có sẵn chức năng kiểm soát bảo mật (auditing), nhưng mặc định lại không được bật sẵn. Tính năng này cũng không được đề cập rõ trong tài liệu hướng dẫn nên một số quản trị viên không tận dụng được các ưu điểm của chúng. Đây là điều rất đáng tiếc, bởi với tính năng kiểm soát này, bạn có thể nắm bắt được các lần đăng nhập, truy xuất tệp tin hay dịch vụ thu mục của người dùng.

Tính năng kiểm soát cho Các dịch vụ miền của Active Directory (AD DS - Active Directory Domain Services) đã được nâng cao trong Windows Server 2008 và giờ đây có thể xử lý rất chi tiết. Hãy nhớ rằng nếu không sử dụng chức năng kiểm soát bảo mật có sẵn hoặc cài đặt phần mềm của nhà cung cấp thứ ba thì bạn gần như không thể nắm bắt và phân tích những gì đã diễn ra khi lỗ hổng bảo mật xuất hiện.

5. KHÔNG DUY TRÌ VIỆC CẬP NHẬT HỆ THỐNG

Việc giữ cho các máy chủ và máy khách luôn cập

nhật với những bản vá lỗi mới nhất sẽ giúp ngăn chặn tình trạng ngưng trệ hệ thống, mất mát dữ liệu hay những hậu quả khác do phần mềm độc hại và các cuộc tấn công gây ra. Nguyên tắc này là rất rõ ràng, thế nhưng nhiều quản trị viên vẫn không tuân thủ và kết quả là mạng của họ đầy rẫy những hệ thống không được vá lỗi đầy đủ.

Điều này xảy ra do một vài nguyên nhân. Các đội quản trị thiếu người hay các phòng CNTT thường phải làm thêm giờ sẽ không có thời gian đến tất cả các máy tính để cài bản vá lỗi ngay khi chúng vừa được phát hành. Hơn nữa, việc vá lỗi thường không được coi là nhiệm vụ cấp bách, cần phải làm ngay.

Nhiều người cũng nhận thấy rằng, một số bản cập nhật có thể khiến hệ thống bị đổ vỡ hay làm cho toàn mạng ngưng hoạt động. Chính vì thế, việc kiểm tra các bản vá lỗi mới trên môi trường thử nghiệm tái tạo lại các ứng dụng và cấu hình giống như mạng đang sử dụng là rất cần thiết. Thế nhưng công việc này đòi hỏi nhiều thời gian trong khi nhiều nhóm quản trị không thể thu xếp được.

Tự động hoá các quy trình ở mức tối đa có thể sẽ giúp công việc cập nhật có thể tự vận hành. Chẳng hạn hãy chuẩn bị sẵn sàng hệ thống thử nghiệm cho mỗi tháng, trước khi Microsoft phát hành các bản vá lỗi theo thông lệ. Hãy sử dụng dịch vụ cập nhật máy chủ Windows (WSUS – Windows Server Update Service) hay các công cụ khác tương tự để đơn giản hoá và tự động hoá các quy trình sau khi bạn đã xác định một bản vá nào đó là an toàn. Và cũng đừng quên rằng, không chỉ hệ điều hành mà các ứng dụng cũng cần được cập nhật thường xuyên.

6. BẮT CẦN TRONG BẢO MẬT

Nhiều quản trị viên thực thi các quy tắc bảo mật tốt nhất cho tất cả người dùng trong công ty, song chính họ lại bắt cần với máy tính của mình. Chẳng hạn các chuyên gia CNTT không bao giờ cho phép

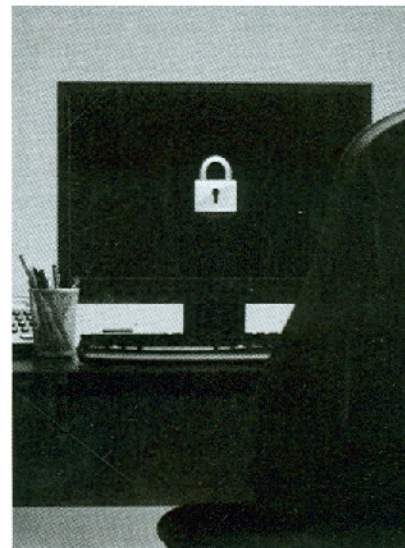
người dùng đăng nhập vào hệ điều hành bằng tài khoản quản trị nhưng lại không để ý gì đến việc chính mình đang thực thi với vai trò quản trị hệ thống để làm những công việc hàng ngày không đòi hỏi tới cấp độ phân quyền này.

Một số quản trị viên lại thường cho rằng họ miễn nhiệm với các loại phần mềm độc hại hay tấn công bởi mình hiểu rõ hơn người khác. Thế nhưng sự quá tự tin này lại chính là đầu mối dẫn tới các thảm hoạ.

7. KHÔNG GHI CHÉP LẠI CÁC THAY ĐỔI VÀ SỬA CHỮA

Ghi chép là một trong những nhiệm vụ quan trọng nhất mà những quản trị viên mạng như bạn cần thực hiện để làm cho công việc của mình trở nên dễ dàng hơn đồng thời cũng giúp ích rất nhiều cho những người phải làm thay công việc của bạn khi bạn vắng mặt. Tuy nhiên, đây lại là khâu thường bị sao lãng nhiều nhất trong số các nhiệm vụ quản trị.

Bạn có thể nghĩ rằng mình sẽ nhớ đã áp dụng bản vá lỗi nào hoặc đã thay đổi một thiết lập cấu hình nào để xử lý vấn đề, tuy nhiên một năm sau đó liệu bạn có còn nhớ không? Nếu chịu khó ghi chép lại những gì đã thực hiện, bạn sẽ không phải tốn thời gian để dò tìm lại từ đầu.

Một số quản trị viên không muốn ghi chép lại những gì mình đã làm với suy nghĩ rằng nếu họ tự ghi nhớ và giữ những thông tin đó cho riêng mình,

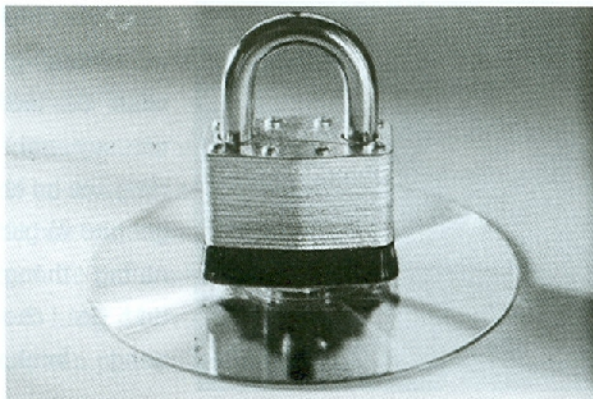
họ sẽ trở thành người quan trọng trong tổ chức. Tuy nhiên, thực tế là không có ai là không thể thay thế, và nếu tìm cách gây khó khăn cho mọi người tiếp cận công việc của mình, chính bạn đang làm giảm cơ hội thăng tiến của bản thân.

Ngoài ra, liệu bạn có muốn nếu có sự cố gì xảy ra với bạn thì mọi hoạt động của công ty sẽ bị ngưng trệ chỉ vì không ai biết được mật khẩu của tài khoản quản trị hay không có manh mối gì về việc bạn đã cài đặt mọi thứ ra sao cũng như các công việc hàng ngày cần thực hiện thế nào để hệ thống mạng hoạt động trôi chảy?

8. KHÔNG KIỂM TRA CÁC BẢN SAO LƯU

Một trong những điều mà những người dùng thông thường phải hối tiếc nhiều nhất là đã không thực hiện sao lưu các dữ liệu quan trọng để rồi cuối cùng làm mất toàn bộ công sức khi ổ cứng bị hỏng. Hầu hết các chuyên gia CNTT đều hiểu rõ tầm quan trọng của sao lưu và thực hiện điều này theo lịch định kỳ. Tuy nhiên điều mà các quản trị viên bạn rộn quên không thực hiện đó là định kỳ kiểm tra lại các bản sao lưu để đảm bảo rằng các dữ liệu thực sự được lưu giữ tốt và sẵn sàng để khôi phục khi cần thiết.

Cần lưu ý rằng tạo các bản sao lưu chỉ là bước đầu tiên phải thực hiện. Điều không kém phần quan trọng là bạn cần đảm bảo các bản sao lưu đó hoạt động tốt khi bạn cần tới.

9. HỨA NHIỀU, LÀM ÍT

Khi sếp của bạn tạo áp lực bằng những câu hỏi như "Khi nào nào anh sẽ hoàn thành cập nhật tất cả các máy tính lên phiên bản phần mềm mới?" hay "Cần chi phí bao nhiêu để thiết lập một máy chủ cơ sở dữ liệu mới?", xu hướng tự nhiên là bạn sẽ nói giảm đi so với con số thực. Thế nhưng nếu bạn đã nói mà không thực hiện được để rồi hoàn thành trễ hay chi vượt ngân sách, thì cách trả lời này trở nên lợi bất cập hại.

Một quy tắc quan trọng khi làm việc là hãy hứa ít và làm nhiều thay vì thực hiện điều ngược lại. Nếu bạn nghĩ sẽ mất hai tuần để triển khai hệ thống mới, hãy dành ra một khoảng thời gian dự phòng và cam kết hoàn thành trong ba tuần. Nếu bạn ước chừng phần cứng mới sẽ mua hết khoảng 10.000 USD, hãy dự trù thành 12.000 USD. Như vậy sếp của bạn sẽ có ấn tượng tốt khi dự án được hoàn thành trước thời hạn hoặc phải chi ít hơn so với dự tính.

10. NGẠI ĐỀ NGHỊ TRỢ GIÚP

Khá nhiều quản trị viên CNTT có "cái tôi" khá lớn. Và trong lĩnh vực kỹ thuật, họ thường không sẵn sàng thừa nhận mình không biết một điều gì đó và do đó ngại đề nghị người khác trợ giúp. Trên thực tế, có những người có chứng chỉ MCSE hay MVP cảm thấy không thể chấp nhận việc nhờ đồng nghiệp giúp đỡ bởi họ tự cho mình là "chuyên gia" và tên tuổi của họ sẽ bị ảnh hưởng nếu họ thừa nhận một điều gì đó không tương xứng. Tuy nhiên nếu cứ cố làm mọi việc trong khi không hiểu rõ sẽ làm ảnh hưởng tới công ty cũng như công việc của chính bạn.

Nếu có điều gì bạn không nắm rõ, hãy sẵn sàng thừa nhận và tìm kiếm sự trợ giúp từ những người giỏi hơn mình trong lĩnh vực đó. Nếu làm được như vậy sẽ giúp bạn tiết kiệm được rất nhiều thời gian vô ích.

Minh Đức